

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Paweł Księżak

SSN Mirosław Sadowski (sprawozdawca)

w sprawie z protestu M. Z.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 15 października 2023 r.,

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora
Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 7 grudnia 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

[SOP]

UZASADNIENIE

M. Z. (dalej: „skarżący”), na podstawie art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”), jako wyborca, głosujący poza miejscem zamieszkania w R. w okręgu wyborczym numer [...], komisja numer [...], wniósł protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu RP i Senatu RP przeprowadzonych 15 października 2023 r. Skarżący podniósł dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom polegającego na wprowadzeniu w błąd/oszukaniu osoby rejestrującej komitet

wyborczy, czyli Pana M. M., przez dwóch urzędników państwowych, podczas procedury Rejestracji komitetu wyborczego. Skarżący podniósł, że ww. czyn miał wpływ na przebieg głosowania, wynik głosowania i wynik wyborów, ponieważ zarejestrowany został nieprawidłowy skrót nazwy komitetu „R.” zamiast prawidłowego skrótu „R.”. Na karcie nie było, żadnego słowa typu „R.”, „D.” ani „P.”, te słowa odzwierciedlają charakter tego ugrupowania, wyróżnia to je od innych ugrupowań, bo tylko te ugrupowanie jest Ruchem wyborców, reszta to są partie. W konsekwencji na kartach do głosowania w jedenastu okręgach wyborczych, wyborcy nie mieli możliwości zobaczenia prawidłowej nazwy komitetu i skojarzeniu tego skrótu z ugrupowaniem. Tym samym – w ocenie skarżącego – zostało zmarnowane tysiące głosów wyborców.

Skarżący zarzucił, że było to celowe działanie ludzi, którzy są przeciwko temu ugrupowaniu, domniemam, że ludzi lub organizacji, których celem jest utrzymanie obecnego stanu „Status Quo”, czyli podziału sceny politycznej na dwa rządzące ugrupowania polityczne, które co jakiś czas zmieniają się miejscami i udają tylko, że siebie zwalczają, i nie dopuszczaniu żadnej innej grupy do władzy.

Prokurator Generalny wyraził opinię, że protest należy pozostawić bez dalszego biegu z uwagi na to, że podniesione w nim zarzuty nie mieszczą się w dyspozycji art. 82 k.wyb.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wyraził opinie, że protest powinien zostać pozostawiony bez dalszego biegu z uwagi na niesformułowanie nim zarzutów, które nawiązywałyby do określonych w art. 82 § 1 k.wyb. w związku z art. 241 § 3 i art. 243 § 1 k.wyb. podstaw jego wniesienia.

W uzasadnieniu wskazano także, że zgodnie z treścią art. 92 § 4 k.wyb. Nazwa komitetu wyborczego wyborców zawiera wyrazy „K.” oraz nazwę komitetu wyborczego albo skrót jego nazwy odróżniające się wyraźnie od nazw i skrótów nazw innych komitetów wyborczych. Zgodnie natomiast z treścią art. 92 § 6 k.wyb. nazwa komitetu wyborczego musi odróżniać się wyraźnie od nazw i skrótów nazw innych komitetów wyborczych. Kwestie dotyczące skrótu zostały uregulowane w art. 92a k.wyb. w ten sposób, że: skrót nazwy komitetu wyborczego wyborców zawiera

wyrazy „K.” lub „K.” oraz nazwę komitetu wyborczego albo skrót jego nazwy odróżniające się wyraźnie od nazw i skrótów nazw innych komitetów wyborczych (§ 4); skrót nazwy komitetu wyborczego musi umożliwiać jego identyfikację przez nawiązanie do pełnej nazwy komitetu (§ 5); skrót nazwy komitetu wyborczego może składać się z nie więcej niż 45 znaków drukarskich, wliczając spacje (§ 6); skrót nazwy komitetu wyborczego może być taki sam jak nazwa tego komitetu, pod warunkiem że nazwa komitetu składa się z nie więcej niż 45 znaków drukarskich, wliczając spacje (§ 7); skrót nazwy komitetu wyborczego musi odróżniać się wyraźnie od nazw i skrótów nazw innych komitetów wyborczych (§ 8).

Przewodniczący PKW podkreślił, że upoważnieni przez Sekretarza Państwowej Komisji Wyborczej pracownicy Krajowego Biura Wyborczego przyjmujący zgłoszenie nie są uprawnieni do sugerowania, bądź tym bardziej nakazywania wpisania do zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego tak istotnych kwestii, jakimi są nazwa bądź skrót nazwy komitetu wyborczego. Nieprawdziwe są twierdzenia wnoszącego protest, jakoby urzędnicy państwowi „źle kazali wpisać M. M. nazwę skrótu ugrupowania”. Absurdalny jest również zarzut, że wskazani urzędnicy „zostali wcześniej poinstruowani jak mają szykanować ugrupowanie R.”. Twierdzenia te stanowią wyłącznie subiektywną opinię wnoszącego protest, która nie została poparta żadnymi faktami lub dowodami.

Przewodniczący PKW wskazał także, że R. nie zgłaszał żadnych uwag na temat skrótu nazwy Komitetu wskazanego w uchwale nr [...] Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 14 sierpnia 2023 r. w sprawie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego pod nazwą R. w celu zgłaszania list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów w wyborach zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”) przeciwko ważności

wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów;
2. naruszenia przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w § 1, lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania (art. 82 § 2 k.wyb.).

Protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (art. 241 § 1 k.wyb.). Ponadto wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których je opiera (art. 241 § 3 k.wyb.). Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniający warunków określonych w art. 241 k.wyb. Zgodnie z art. 242 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym. Warunki pisma procesowego zostały zaś ujęte w art. 126 i nast. k.p.c. Powyższe przepisy znajdują zastosowanie również w przypadku wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów do Senatu (art. 258 k.wyb.).

Zgodnie z art. 100 ust. 3 Konstytucji RP zasady i tryb zgłaszania kandydatów i przeprowadzania wyborów oraz warunki ważności wyborów określa ww. ustawa Kodeks wyborczy. Procedura zgłaszania kandydatów na posłów RP oraz przysługujące w jej ramach środki zaskarżenia zostały

uregulowane w art. 204-222 k.wyb., w szczególności enumeratywne wskazanie podmiotów uprawnionych do zgłaszania kandydatów na posłów RP oraz postępowanie odwoławcze w przedmiocie zgłoszeń kandydatów. Zgodnie natomiast z art. 243 § 2 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej.

Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że ewentualne nieprawidłowości związane z rejestracją kandydata na posła RP mogły być przedmiotem postępowania odwoławczego w odrębnym postępowaniu, a w konsekwencji nie mogą one być przedmiotem protestu przeciwko ważności wyborów. Sąd Najwyższy nie rozstrzyga także o zgodności przepisów ustawy Kodeks wyborczy z Konstytucją RP, gdyż jest to wyłączna kompetencja Trybunału Konstytucyjnego, a każdej ustawie przysługuje domniemanie zgodności z Konstytucją RP.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 243 § 2 k.wyb. w zw. z art. 258 k.wyb. orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[ał]